

KESKKONNAAMET

KMG OÜ
heini.viilup@kmg.ee

12.04.2023 nr DM-120337-17

Kalajärve IV liivakarjääri keskkonnaloa taotlusele keskkonnamõju hindamise algamata jätmine

KMG OÜ (registrikood 16196755, aadress: Betooni tn 28, Lasnamäe linnaosa, Tallinn, Harju maakond) esitas Keskkonnaametile 31.05.2022 taotluse nr T/KL-1013220 (registreeritud keskkonnaotsuste infosüsteemis KOTKAS; edaspidi **KOTKAS**, 31.05.2022 numbriga DM-120337-1) keskkonnaloa saamiseks Kalajärve IV liivakarjääri mäeeraldisel kaevandamiseks. Korrigeeritud taotlus nr T/KL-1013720 on registreeritud 01.07.2022 numbriga DM-120337-3.

I ASJAOLUD

Taotletav Kalajärve IV liivakarjäär asub kahe lahustükina, millest üks lahustükk asub Harju maakonnas Kuusalu vallas Valgejõe külas katastriüksusel Loksa metskond 421 (katastritunnus 35301:001:1666) ja teine lahustükk Lääne-Viru maakonnas Kadrina vallas Läsna külas katastriüksusel Loobu metskond 3 (katastritunnus 27202:001:0590). Mõlemad lahustüki katastriüksuse riigivara valitseja on Keskkonnaministeerium ning volitatud asutus Riigimetsa Majandamise Keskus. Taotletava mäeeraldise pindala on 21,66 ha ning mäeeraldise teenindusmaa pindalad on 22,76 ha.

KMG OÜ taotleb keskkonnaluba Kalajärve IV liivakarjääris maavara kaevandamiseks. Kaevandatavaks maavaraks on ehitusliiv, mis sobib koostise, puhtuse ja filtratsiooniomaduste poolest kasutamiseks ehitusmaterjalitööstuses betooni valmistamiseks, tsiviilehituses erinevate ehitussegude koostises ning taristuobjektide muldkehade erinevate kihtide rajamiseks.

Taotletav mäeeraldis hõlmab Kalajärve liivamaardla 0656 ehitusliiva aktiivse tarbevaru 15, 16, 17 ja 18 plokke. Kaevandatav tarbevaru asub nii all- kui pealpool põhjaveetasel. Keskkonnaloa taotlusekohaselt on veealuse varu kaevandamine võimalik ilma põhjaveetaseme alandamiseta.

Ehitusliiva aktiivse tarbevaru plokki 15 kuni 18 kinnitatud varu kogus kokku on 2 539 tuhat m³ (sh ülalpool põhjavee taset 529 tuhat m³ ning allpool põhjavee taset 2 010 tuhat m³) ning kaevandatav ehitusliiva varu kogus kokku on 1 708 tuhat m³ (sh ülalpool põhjavee taset 499 tuhat m³ ning allpool põhjavee taset 1 209 tuhat m³). Taotluse kohaselt planeeritakse keskmiseks tootmismahuks

122 tuh m³ aastas.

Maavara plaanitakse kasutada üldehituses ja teedeehituses. Keskkonnaloa kehtivusajaks taotletakse 15 aastat. Kaevandatud maa korrastatakse veekoguks.

Keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse (edaspidi **KeHJS**) § 3 lõike 1 punkti 1 kohaselt hinnatakse keskkonnamõju, kui taotletakse tegevusloa või selle muutmist ning tegevusloa taotlemise või muutmise põhjuseks olev kavandatav tegevus toob eeldatavalt kaasa olulise keskkonnamõju. KeHJS § 11 lõike 2 kohaselt vaatab otsustaja tegevusloa taotluse läbi ning teeb otsuse keskkonnamõju hindamise (edaspidi **KMH**) algatamise või algatamata jätmise kohta KeHJS § 6 lõikes 2 nimetatud valdkondade tegevuse ja KeHJS § 6 lõikes 2¹ viidatud tegevuse korral õigusaktis sätestatud tegevusloa taotluse menetlemise aja jooksul, kuid hiljemalt 90. päeval pärast KeHJS § 6¹ lõikes 1 loetletud teabe saamist. KeHJS § 9 lõike 1 kohaselt on otsustaja tegevusloa andja. Maapõueseaduse (edaspidi **MaapS**) § 48 kohaselt annab maavara kaevandamise keskkonnaloa Keskkonnaamet, seega on Keskkonnaamet otsustajaks KeHJS-e tähenduses.

KeHJS § 6 lõike 2 punkti 2, § 6 lõike 4, § 6¹ lõike 3, § 11 lõigete 2 ja 4 ning Vabariigi Valitsuse 29.08.2005 määruse nr 224 „Tegevusvaldkondade, mille korral tuleb anda keskkonnamõju hindamise vajalikkuse eelhindang, täpsustatud loetelu“ § 1 lõike 1 ja § 3 punkti 4 kohaselt peab keskkonnaloa andja andma eelhindangu selle kohta, kas pealmaakaevandamine kuni 25 hektari suurusel alal on olulise keskkonnamõjuga tegevus ning kaaluma KMH algatamise vajalikkust.

KeHJS § 11 lõike 23 järgi otsustatakse KMH vajalikkus, lähtudes eelhindangust ja asjaomase asutuse seisukohast.

II EELHINNANG

KeHJS § 6¹ lõike 3 järgi annab Keskkonnaamet eelhindangu arendaja esitatud ja muu asjakohase teabe alusel ning lähtudes kavandatavast tegevusest, selle asukohast ning eeldatavast keskkonnamõjust. Eelhindangu sisu täpsustatud nõuded on KeHJS § 6¹ lõike 5 alusel kehtestatud keskkonnaministri 16.08.2017 määrusega nr 31 „Eelhindangu sisu täpsustatud nõuded“ (edaspidi **määrus nr 31**).

Keskkonnaamet on eelhindangu andmisel kasutanud järgmisi materjale:

1. KMG OÜ poolt 01.07.2022 esitatud keskkonnaloa taotlus, sh taotluse seletuskiri (edaspidi **taotluse seletuskiri**);
2. „Harjumaa Kuusalu vald ja Lääne-Virumaa Kadrina vald. Kalajärve liivamaardla Kalajärve IV uuringuruumi geoloogiline uuring (varu seisuga 01.06.2021)“; Kobras AS, Tartu 2021 (edaspidi **uuringu aruanne**);
3. aastal kinnitatud metsise (*Tetrao urogallus*) kaitse tegevuskava (edaspidi **metsise kaitsetegevuskava**);
4. Keskkonnaregistri andmebaasi (<http://register.keskkonnainfo.ee/>);

5. Maa-ameti kaardirakendust (<https://xgis.maaamet.ee/xgis2/>);
6. Eesti Looduse Infosüsteem (edaspidi **EELIS**) <https://infoleht.keskkonnainfo.ee/>.
7. KMG OÜ 27.02.2023 kiri nr 006/2023 (edaspidi **02.2023 kiri**; registreeritud KOTKAS 28.02.2023 numbriga DM-120337-14).

Eelhinnangu koostamisel on tuginetud nimetatud materjalidele.

1. Kavandatav tegevus (määruse nr 31 § 2)

1.1. Tegevuse iseloom ja maht

Taotletav Kalajärve IV liivakarjäär asub kahel riigile kuuluval lahustükil, millest üks lahustükk asub Harju maakonnas Kuusalu vallas Valgejõe külas katastriüksusel Loksa metskond 421 (katastritunnus 35301:001:1666) ja teine lahustükk Lääne-Viru maakonnas Kadrina vallas Läsna külas katastriüksusel Loobu metskond 3 (katastritunnus 27202:001:0590).

Taotletav mäeeraldis hõlmab Kalajärve liivamaardla 0656 ehitusliiva aktiivse tarbevaru 15, 16, 17 ja 18 plokk. Seisuga 01.06.2021 on taotletava Kalajärve IV liivakarjääri mäeeraldisega seotud jääkvaru järgmine:

- 15 plokk – ehitusliiva aktiivne tarbevaru 164 tuh m³, millest kaevandatav varu 146 tuh m³;
- 16 plokk – ehitusliiva aktiivne tarbevaru 365 tuh m³, millest kaevandatav varu 353 tuh m³;
- 17 plokk – ehitusliiva aktiivne tarbevaru 626 tuh m³, millest kaevandatav varu 169 tuh m³;
- 18 plokk – ehitusliiva aktiivne tarbevaru 1 384 tuh m³, millest kaevandatav varu 1 040 tuh m³.

Kogu täiteliiva kaevandatav varu on kokku 1 708 tuh m³. Taotluse kohaselt planeeritakse keskmiseks tootmismahuks 122 tuh m³ aastas.

Kaevandamine toimub ekskavaatorite ja pinnasepumpadega. Materjali laadimiseks kasutatakse vajadusel rataslaadurit. Materjali väljavedu karjäärist toimub autotranspordiga (kallurpoolhaagised).

Uuringu aruande kohaselt on kattekihi keskmine paksus 0,2 m ja kasuliku kihi keskmine paksus 11,7 m. Kasulik kiht levib nii ülalpool kui allpool põhjaveetasel. Kaevandatav varu asub nii ülal- kui allpool põhjavee taset. Karjääri alale kujuneb kaevandamise järgselt kaks veekogu pindalaga kokku ca 19,7 ha (sh läänepoolse lahustüki alal ca 4,2 ha ning idapoolse lahustüki alal ca 15,4 ha). Kasuliku kihi uuritud paksus varieerub vahemikus 4,4 – 19,9 m ning selle lamam paikneb absoluutsel kõrgusel 53,1 – 68,7. Mäetöid raskendab mõnevõrra valdava osa varu paiknemine allpool põhjavee taset.

Ülalpool põhjavee taset asuva varu paksus on vahemikus 1,5 – 7,1 m, keskmine paksus on 2,4 m. Veepealset varu saab kaevandada ühes astmes. Veealuse varu maksimaalne paksus on 17,4 m ja keskmine paksus on 9,3 m. Veealuse varu kaevandamine on võimalik ilma veetaseme

alandamiseta. Veealuse varu kaevandamiseks kasutatakse vastavalt vajadusele pika noolega ekskavaatorit või pinnasepumpa.

Enne kaevandamise alustamist tuleb eemaldada alal kasvavad puud (raadata ja kännud juurida) ning koorida kasvukihist (mullast) koosnev katend mahus 44 tuh m³. Raadamise vastavust õigusaktide nõuetele kontrollib Keskkonnaamet metsateatise menetluses. Keskkonnaluba on metsaseaduse § 32 lõike 2 punkti 4 tähenduses metsa raadamise alusdokument. Metsateatise esitamise järgselt kontrollib Keskkonnaamet kavandatava raie vastavust õigusaktide nõuetele (sh looduskaitsepiirangud). Kaevandamisluba ei anna reservatsioonideta õigust kaevandamiseks ega asenda muid kaevandamiseks vajalikke haldusakte.

Kooritud katend ladustatakse mäeeraldise teenindusmaal aunades. Mäeeraldiselt eemaldatav katend võõrandatakse valdavas osas, taaskasutatava materjalina ladustatakse mäeeraldise teenindusmaal üksnes karjääri veepealsete nõlvade korrastamiseks vajalik mulla kogus. Mäeeraldise korrastamiseks vaja minev materjali maht on kokku 3 870 m³ ning võõrandamisele kuulub seega 40 130 m³ katendit.

Mäetöid tehakse vastavalt kaevandamisprojektile. Täpsem kaevandamise tehnoloogia ja vajalik energiakasutus määratakse kaevandamisprojekti. Maavara aktiivse tarbevaru ammendumise järel korrastatakse ala korrastamisprojekti alusel, mille lähtetingimused määrab Keskkonnaamet. Korrastamistingimuste alusel koostatakse korrastamisprojekt, milles määratakse täpsemat tehtavate tööde tehnoloogia ja järjestus. Ala korrastatakse veekoguks. Ala tehnoloogiline korrastamine teostatakse etapiviisiliselt, vastavalt maavaravaru ammendumisele.

1.2. Tegevuse seosed asjakohaste strateegiliste planeerimisdokumentidega ning lähipiirkonna praeguste ja planeeritavate tegevustega

Kalajärve IV liivakarjäär asub täielikult riigikaitse ehitise Kaitseväge keskpõlügeni (väline tunnus 48) piiranguvööndis. Taotletavast mäeeraldisest vahetult lõuna suunas asub Kaitseväge keskpõlügeni laiendatud ohuala, mis osade Kaitseväge keskpõlügenil toimuvate õppuste puhul on kasutuses ja kõrvalistele isikutele suletud. Laiendatud ohuala on võetud kasutusele eesmärgiga võimaldada keskpõlügenil toimuvat väljaõpet, kus relvade ohualad ei mahu keskpõlügeni alale.

Kaitseministeerium andis oma 18.08.2022 kirjaga nr 12-1/22/349 (registreeritud KOTKAS 19.08.2022 nr DM-120337-8) teada, et vastuväiteid ja ettepanekuid KMG OÜ esitatud kaevandamise keskkonnaloa taotluse sisu kohta puuduvad.

Kuusalu Vallavalitsus andis 22.09.2022 korraldusega nr 465 (registreeritud KOTKAS 22.09.2022 nr DM-120337-9) teada, et Kuusalu Vallavolikogu keskkonna- ja ehituskomisjoni hinnangul on tegemist sobiva asukohaga karjääri rajamiseks ning nõustus KMG OÜ-le kaevandamisloa väljastamisega, Kalajärve IV liivakarjäärile Loksa Metskond 421 kinnistule.

Kadrina Vallavalitsus ei avaldanud, Keskkonnaameti poolt 22.07.2022 kirjaga nr DM-120337-6

küsitud, MaaPS § 49 lõike 6 kohast arvamust. Keskkonnaamet märkis samas kirjas, et kui arvamust ei ole määratud tähtjaks antud, lahendab Keskkonnaamet tulenevalt haldusmenetluse seadus (edaspidi **HMS**) § 16 lõikest 2 keskkonnaloa taotluse Kadrina Vallavalitsuse arvamusega.

Kokkuvõtvalt puuduvad Keskkonnaametile teadaolevalt taotletaval tegevusel seosed või vastuolud asjakohaste strateegiliste planeerimisdokumentidega ning lähipiirkonna praeguste ja planeeritavate tegevustega.

1.3. Ressursside, sealhulgas loodusvarade nagu maa, muld, pinnas, maavara, vesi ja looduslik mitmekesisus, näiteks loomastik ja taimestik, kasutamine

Taotletava Kalajärve IV liivakarjääri katendi kogumaht (sh muld) on 44 tuh m³. Põhiline osa kasvukihist kasutatakse karjäärialala korrastamiseks, ülejääk turustatakse. Seletuskirjas on kirjeldatud, et katend kooritakse ja vallitatakse mäeeraldise teenindusmaale. Muld ladustatakse aunadesse ning nende bioloogilise aktiivsuse säilitamiseks aunasid ei tihendata. Mulla koorimine ja vallitamine toimub ilma vahelaota ning reeglina kuival aastaajal mulla loodusliku niiskuse juures. Tagamaks auna geotehnilist stabiilsust, silutakse auna pealispind ja küljed. Mulla vallitamisel jälgitakse, et ei toimuks segunemist teiste materjalidega. Mäeeraldiselt eemaldatav katend võõrandatakse valdavas osas, taaskasutatava materjalina ladustatakse mäeeraldise teenindusmaal üksnes karjääri veepealsete nõlvade korrastamiseks vajalik mulla kogus.

Seletuskirjas kirjeldatakse, et vallitav katend on geotehniliselt ja geokeemiliselt stabiilne pinnas. Keskkonnale ohtlike ainete sisaldus ladustatavas materjalis ei ületa looduslikke taustakontsentratsioone ja sellega ei kaasne keskkonnale saasteohtu. Välistatud on õhu ja vee kaudu eralduvate saasteainete teke ja levik.

Uuringu aruande kohaselt moodustab kasuliku kihi peene- või eriteraline glatsiofluviaalne liiv (Q1jrVr_fg) paksusega 4,4 m ja keskmine paksus on 11,7 m. Varu arvutuse ala idapoolses osas on liiv maapinnalähedases intervallis jämedateraline, sisaldades kohati peent kruusa ning üksikuid veeriseid. Kasuliku kihi uuritud paksus varieerub vahemikus 4,4 – 19,9 m ning selle lamam paikneb absoluutsel kõrgusel 53,1 – 68,7. Ülalpool põhjavee taset asuva varu paksus on vahemikus 1,5 – 7,1 m, keskmine paksus on 2,4 m. Veepealset varu saab kaevandada ühes astmes. Veealuse varu maksimaalne paksus on 17,4 m ja keskmine paksus on 9,3 m.

Taotluse seletuskirjas on märgitud, et taotletava mäeeraldise toodanguks on ehituses ja teedehituses vajaminev liiv. Väljatava ressursiga varustatakse kontsernisiselt vajamineva toormega KMG Inseneriehituse AS-i, mille põhitegevus on suunatud suurte taristuobjektide ehitamisele (elektrijamad, veetöötusjaamad, sadamad, sillad, viaduktid jne).

Geoloogilise uuringu aruande kohaselt asub osa kaevandatavast varust allpool keskmist põhjaveetaset. Taotluse seletuskirja kohaselt saab seda väljata põhjaveetasest alandamata, näiteks pika noolega pöördkopp-ekskavaatori abil. Kui vett kaevandamise eesmärgil karjääri alalt ei kõrvaldata ega juhita karjäärialalt kõrvale siis kaevandamine ei mõjuta oluliselt põhjaveetaset.

Põhjaveetase kujuneb piirkonnale langevast sademete hulgast ja aurumise osakaalust. (vt p 1.5.)

Uuringu aruande kohaselt moodustab kasuliku kihi lamami hall kuni tumehall savi vahekihtidega peenliiv (Q1jrVr_fg) ning selle lamamis asuv hele- kuni sinakashall, valdavalt pehmeplastne saviliivmoreen (Q1jrVr_g), mis sisaldab üksikuid, peamiselt karbonaatseid veeriseid.

Karjääride rajamisega ja nende töötamise jooksul looduslik mitmekesisus paratamatul vaesestub. Taotletava mäeeraldise piires hävib senine maastik (metsamaa), kuid kaevandatud ala korrastamisega luuakse uus maastik (metsamaa ja veekogu). Looduslik mitmekesisus, taimestik ja loomastik saab hakata taastuma peale karjääri korrastamist.

Kaevandatud maa korrastatakse projekti alusel. Korrastamistingimuste alusel koostatakse korrastamisprojekt, milles määratakse täpsemalt tehtavate tööde tehnoloogia ja järjestus. Korrastamistöödega alustatakse esimesel võimalusel. Korrastamisprojekti koostamisel võib tekkida vajadus läbi viia lisauuringuid. Karjääri alale kujuneb kaevandamise järgselt kaks veekogu pindalaga kokku ca 19,7 ha (sh läänepoolse lahustüki alal ca 4,2 ha ning idapoolse lahustüki alal ca 15,4 ha).

1.4. Tegevuse energiakasutus

Seletuskirja kohaselt on taotletava Kalajärve IV liivakarjääri mäetehnilised tingimused on rahuldavad. Kattekiht on õhuke ning maavarale on hea juurdepääs. Kaevandatav varu asub nii ülal- kui allpool põhjavee taset. Veepealset varu saab kaevandada ühes astmes. Veealuse varu kaevandamine on võimalik ilma veetaseme alandamiseta. Veealuse varu kaevandamiseks kasutatakse vastavalt vajadusele pika noolega ekskavaatorit või pinnasepumpa

Juurdepääs taotletavale alale on väga hea, Kalajärve IV liivakarjäärist ca 50 m kaugusel põhjas kulgeb lääneida suunaliselt Tallinn-Narva riigi põhimaantee nr 1 (ETAK ID 4591539). Taotletava mäeeraldise mõlema lahustüki alal on olemasolevad metsateed ning nendega seotud mahasõidud riigi põhimaanteelt. Transpordiameti poolt väljastatavate projekteerimistingimuste alusel saab olemasolevate mahasõitude asemele projekteerida ning ehitada kõigile nõuetele vastavad mahasõidud karjäärist materjali välja vedamiseks. Samuti on Riigi Kaitseinvesteeringute Keskusega sõlmitava kasutuslepingu alusel võimalik väljaveoteena kasutada mäeeraldise lahustükkide vahel asuvat Sihi teed (ETAK ID 4743811).

Peamised energiatarbijad karjääri avamise järgselt on karjääris töötavad seadmed ja masinad.

1.5. Tegevusega kaasnevad tegurid nagu heide vette, pinnasesse ja õhku ning müra vibratsioon, valgus, soojus, kiirgus ja lõhn

Seletuskirja kohaselt paikneb Kalajärve IV liivakarjäär maastikuliselt Kõrvemaa põhjaosas, Pandivere kõrgustiku loodenõlva läheduses. Kõrvemaa põhjaosas levivad liivatasandikud, mis moodustavad osa Jägala jõest Sämini küündivast Põhja-Eesti liiva-kruusaväljade vööndist. Karjäärist edela ja kagu suunda jäävad Pandivere staadiumi lõpufaasis mandrijää taandumisel

tekkinud glatsiodepressiooni tulemusel kujunenud soomassiivid (Saabassääre soo edelas ning Kullisoo kagus). Maapinna reljeef on tasane ning absoluutne kõrgus karjääri piirkonnas jääb vahemikku 72 – 77 m.

Taotletava tegevusega kaasneda võivateks olulisemateks keskkonnamõjudeks on kaevandamise tehnoloogilise protsessi ja transpordiga kaasnev müra ja peenosakeste heide välisõhku ning mõju maastikule ja maakasutusele.

1.5.1. Põhja- ja pinnavesi

Uuringu aruandes on märgitud, et Kalajärve IV liivakarjääris moodustati kaks aktiivse tarbevaru plokki: plokk 15 aT on moodustatud ülalpool põhjaveetaset ja plokk 16 aT on moodustatud allpool puuraukudes avatud veetaset. Allpool uuringuaegset põhjavee taset asuv plokk 16 paikneb täielikult plokk 15 lamamis ning nende pindala kattub suures osas uuringuruumi põhjapoolsete lahustükkide pindalaga (välja jäi uuringuruumi äärmine idaosa).

Taotletava alaga kattuva ala piires läbi viidud geoloogiliste uuringu käigus avati põhjavesi 0,0 – 8,8 m sügavusel maapinnast. Põhjavee tase oli uuringu ajal suhteliselt ühtlane, asudes absoluutsel kõrgusel 68,4 – 72,5 m. Põhjavee tase puuraukudes oli mõnevõrra kõrgem 2021. aasta aprillis, kuna välitöö aeg kattus kevadise intensiivse lumesulamise perioodiga. 2020. aastal ja 2021. aastal tehtud uuringu käigus puuritud puuraukudes mõõdetud andmetele tuginedes on keskmine põhjavee taseme absoluutkõrgus taotletava Kalajärve IV liivakarjääri alal 70,5 m.

Kasuliku kihi uuritud paksus varieerub vahemikus 4,4 – 19,9 m ning selle lamam paikneb absoluutsel kõrgusel 53,1 – 68,7. Mäetöid raskendab mõnevõrra valdava osa varu paiknemine allpool põhjavee taset. Ülalpool põhjavee taset asuva varu paksus on vahemikus 1,5 – 7,1 m, keskmine paksus on 2,4 m. Veepealset varu saab kaevandada ühes astmes. Veealuse varu maksimaalne paksus on 17,4 m ja keskmine paksus on 9,3 m.

Taotluse seletuskirja kohaselt saab seda väljata põhjaveetaset alandamata, välja kujunenud praktika kohaselt saab allpool põhjaveetaset väljata näiteks pika noolega pöördkopp-ekskavaatori abil. Kui vett kaevandamise eesmärgil karjääri alalt ei kõrvaldata ega juhita karjäärialalt kõrvale siis kaevandamine ei mõjuta oluliselt põhjaveetaset. See tähendab, et kaevandamise käigus ei toimu veeseaduse § 187 p 9 või p 12 kohast tegevus.

KMG OÜ täpsustab oma 27.02.2023 kirjas: Kalajärve IV liivakarjääris ei toimu veealuse varu kaevandamisel kunstlikku vee ära juhtimist karjääri alalt ehk piirkonna kogu veehulk jääb samaks ning seega puudub kaevandamistegevusel mõju piirkonna üldisele veerežiimile. Veealuse kihi kavandamisega kaasneb mõningane ajutine mõju põhjavee tasemele üksnes karjäärialala piires. Arvestades, et kaevandamine toimub järk-järgult, siis korraga suurt mõju ei teki ning veetaseme alanemist karjääri lähiümbruses ei toimu. Kuna karjäärialale kujunevad veekogud on vahetult Kvaternaarisetetes leviva vabapinnalise põhjaveekihiiga seotud, siis kaevandamistööde laienemisega toimub pidev veetasemete ühtlustumine ja piirkonna põhjavee taseme muutust põhjustava alanduslehtri teke ei ole tõenäoline. Kujunevate veekogude pidevalt suurenevast veemahutavusest tingituna on põhjaveetaseme kõikumised järjest väiksemad.

Kvaternaari liivade hea veejuhtivuse tõttu taastub põhjavee tase kaevandamistegevuses tehtavate vaheaegade (nt öisel ajal) korral kiirelt normaaltasemele.

Lisaks kinnitab KMG OÜ oma 27.02.2023 kirjas, et kaevandab allpool põhjaveetasel asuvat liiva varu taotletavast kalajärve IV liivakarjäärist ca 1,3 km kaugusel kagu suunas, vahetult Kullisoo läheduses asuvas, Kalajärve IV liivakarjääris (maavara kaevandamise luba nr L.MK/322588). Ka Kalajärve IV liivakarjäärist kaevandatakse veealust varu ilma vee ära juhtimiseta ning see ei ole põhjustanud veetaseme alanemist karjääri alal ega selle lähipiirkonnas.

Pinnaseveeks nimetatakse maapinnalt arvates esimese põhjaveekihi või -horisondi vett, mille põhjaks on vettpidav kiht. Vaadeldavas asukohas on liivalasundi lamamiks valdavalt hall ülipeene- kuni väga peeneteraline savikas kuni väga savikas liiv. Pinnaseveed ei ole ülevalt poolt kaetud vettpidava kihiga ning vesi ei täida vett kandvat kihti täielikult. Seepärast on pinnasevesi vaba pealispinnaga ning vesi on survevaba. Pinnaseveed on tundlikud meteoroloogilistele muutustele, mistõttu kuivadel aastaaegadel või aastatel pinnasevee tase mõnevõrra alaneb, vihmariikastel aastaaegadel või aastatel aga tõuseb. Pinnasevee vaba pealmist pinda nimetatakse pinnasevee tasemeks ning harilikult on sel laineline iseloom ning pinnasevee tase jälgendab enamasti maapinna reljeefi.

Pinnasevete peamiseks toitumise viisiks on sademete pinnasesse infiltratsioon. Infiltratuva vee hulk sõltub sademete iseloomust ja aeratsioonivöö läbilaskvusest. Lühiajalised nõrgad vihmad suurendavad vähe põhjavete varusid, kuna suurem osa selliste sademete vett ei imbu pinnasesse kuigi sügavale ja pärast vihma maapinna kuivamisel aurustub. Tugevad lühiajalised vihmad ei etenda samuti pinnasevete toitumisel olulist osa, kuna niisuguste sademete veed voolavad enamikus lähematesse orgudesse või veejuhtmetesse. Kõige suurema tähtsusega on nõrgemad pikemaajalised vihmad. Need annavad enamasti maksimaalse hulga vett pinnasevete varude täiendamisel, seoses millega tõuseb ka pinnasevee tase. Talvised sademed saavad pinnasevete toiteallikaks olla alles kevadel pärast sulamist. Sulamisvete infiltratsioon oleneb pinnase sulamise kestusest, maapinna reljeefist, taimestikust, pinnase veeläbilaskvusest jms teguritest. Näiteks on tasase reljeefi korral infiltratsiooni tingimused märksa paremad kui järskudel nõlvadel. Taimestikuga kaetud aladel on infiltratsioon samuti intensiivsem, sest taimestik aeglustab lume sulamist ja vähendab pindmisi äravoolusid. Samuti on infiltratsioon intensiivsem avatud karjäärialal.

Veealune materjal tõstetakse esmalt hüdropuistangusse, kus liigne vesi sellest välja nõrgub. Hüdropuistangutest välja nõrguv vesi valgub tagasi karjääri. Väljatava maavara mahu arvelt veetase karjäärialal mõnevõrra alaneb, alanedes siiski oluliselt vähem kui liigse vee välja pumpamisel. Veetaseme alanemise ulatus sõltub liivast tagasi nõrguvast vee kogusest. Tagasinõrguva vee kogus sõltub eelkõige kaevandatava liiva poorsusest (näitab maksimaalset veekogust settes/kivimis veega küllastatuse korral) ning veeannist (kivimist/settest raskusjõu mõjul väljavoolava vee kogus). Lisaks mõjutavad veetasel kliimatilised tingimused (sademed, aurumine).

Väljatava materjali mahu arvelt karjäärialal veetase siiski mõnevõrra alaneb. Kuid tuleb

arvestada, et maavara ei väljata korraga lühikese aja jooksul, seega ei ole oodata ka järsku veetaseme alanemist. Samaaegselt kaevandamisega toimub juba veetaseme taastumine settekaardilt tagasinõrguva vee, sademevee ja karjääri külgedelt infiltreeruva vee arvel. Seega ei kujune kaevandamistegevuse käigus olukorda, kus veetase alaneb kiirelt mitmeid meetreid, tuues kaasa ulatusliku põhjavee alanduslehtri välja kujunemise. Karjääri kasuliku varu ammendumise järel kujuneb alale veekogu.

Kokkuvõtvalt: maavara kaevandamine karjääris avaldab mõju pinna- ja põhjavee tasemele ning piirkonna veerežiimile eelkõige siis, kui põhjavee tasemest allpool oleva maavara kaevandamisel alandatakse (pumbatakse vett välja ja/või suunatakse kraavide abil isevoollalt suublaks olevasse veekogusse) karjääris veetaset või veetase alaneb väljatava maavara mahu arvel. See toob kaasa põhjavee taseme alanemise ja alanduslehtri välja kujunemise karjääri ümbritseval alal. Selline põhjavee taseme alanemine muudab omakorda põhjavee liikumise dünaamikat karjääri mõjualas, kuna karjääris veetase alaneb ning selle tulemusena liigub vesi karjääri suunas kuni veetase karjääris ja ümbritseval alal on ühtlustunud. Karjääri koguneva vee suunamine eesvoolu muudab suublaks oleva vooluveekogu veerežiimi, suurendades selle vooluhulka. **Tuginedes uuringu aruandele ja taotluse seletuskirjale saab väita, et ühtegi nendest tegevustest (põhjaveetaseme alandamine, vee suunamine eesvoolu) Kalajärve IV liivakarjääris kaevandamistegevusega ei kaasne.** Sellest tulenevalt puudub taotletaval tegevusel mõju lähiümbruse veerežiimile.

Planeeritav ala asub keskmiselt kaitstud põhjaveega alal. See tähendab, et vaadeldavas piirkonnas on põhjavesi looduslikult keskmiselt hästi kaitstud maapinnalt lähtuva punkt- või hajureostuse suhtes. Hinnang on antud maapinnalt esimese aluspõhjalise veekompleksi looduslikule kaitstusele maapinnalt lähtuva potentsiaalse reostuse eest.

Taotletava karjääri võimalik mõju põhja- ja pinnaveele on seotud kaevandamiseks kasutatavate seadmete avariiolekordadega. Kõige tõenäolisem mäeeraldisel toimuda võiv õnnetusjuhtum on seotud õli või kütuse lekkega. Avarii korral tuleb reostus koheselt lokaliseerida ning teavitada Päästeametit ja Keskkonnaametit. Minimeerimaks võimaliku reostuse teket tuleb kaevandamis- ja töötlemistehnika korrasolu regulaarselt kontrollida. Tehniliselt korras seadmete kasutamisel ja nende regulaarsel hooldamisel on lekete tõenäosus väike ja lekked kiiresti avastatavad.

Masinate suuremahulisi hooldusi ja remonttöid karjääris ei teostata. Seadmeid hooldatakse ning selleks ettenähtud ja ettevalmistatud hooldusplatsil. Võimalike rikete ning avariide tagajärjel tekkiva kütuse- või õlireostuse likvideerimiseks peab karjääris olemas vajalikus koguses absorbenti (näiteks turvas, saepuru või sünteetilised absorbendid), millega saab tekkinud reostuse kokku korjata. Avariide likvideerimise viisid planeeritakse põhjalikumalt kaevandamise projektis.

1.5.2. Välisõhk (müra ja peenosakeste heide)

Liiva kaevandamisel ja transpordil võib eeldada mõningast peenosakeste kontsentratsiooni tõusu välisõhus ja müra teket.

Peenosakeste heide

Liiva kaevandamisel on tavaliselt peamisteks peenosakeste välisõhku paiskumise allikateks maavara kaevandamis- ja laadimisprotsessid ning toodangu väljaveoga seotud transport. Transportimisel tekkivate peenosakeste levikut saab leevendada teede niisutamise/kastmisega kuival aastaajal. Peenosakesi võib eralduda vähesel määral ülalpool veetaset toimival maavara väljamisel, kuid enamjaolt on looduslikus olekus liiv niiske ega lendu.

Liivakarjääris toimuvate tööde käigus tekib kaevandatavast keskkonnast pärinevaid mineraalsed peenosakesi (liiva-, tolmu- ja saviosakesed), mis võivad veekogusse sattudes muuta selle kvaliteeti. Taotletavalt alalt setete kannet eesvooludesse või nende kaudu veekogudesse ei toimu, kuna vett kaevandamise eesmärgil eesvoolu ei juhita. Samuti ei toimu peenosakeste infiltreerumist põhjavette, sest kasuliku kihi lamamiseks on väikese veejuhtivusega setted, mis ühtlasi toimivad ka filtrina ning kaitsevad alumisi põhjaveekihte võimaliku avarii ja reostuse korral.

Seletuskirjas selgitatakse, et vastavalt keskkonnaministri 14.12.2016 määrusele nr 67 "Tegevuse künnisvõimsused ja saasteainete heidete künniskogused, millest alates on käitise tegevuse jaoks nõutav õhusaasteluba" ja selle lisale 1 on õhusaasteluba vaja, kui kaevandamise käigus eraldub ühe aasta jooksul atmosfääri tahkeid osakesi (PM_{SUM}) enam kui 1 tonn.

Taotletava Kalajärve IV liivakarjääri keskmise aastamäära (122 tuh m^3) kaevandamisel on tahkete osakeste summaarne heitkogus *ca* 0,132 t ning keskkonnaministri 14.12.2016 määruses nr 67 toodud künniskoguseid kaevandamistegevuse käigus ei ületata.

Juhul kui taotletava Kalajärve IV liivakarjääri keskmise aastamäära (122 tuh m^3) kaevandamisel koos materjali sõelumisega on tahkete osakeste summaarne heitkogus *ca* 0,637 t ning keskkonnaministri 14.12.2016 määruses nr 67 toodud künniskoguseid kaevandamistegevuse käigus ei ületata.

Seletuskirjas märgitakse - töötavates karjäärides tehtud vaatluste järgi võib hinnata, et transpordi tõttu õhku lenduvad peenosakesed võivad levida lagedal maastikul keskmise tuulega *ca* 200 m kaugusele. Peenosakeste tekke vähendamiseks tuleb kuival ajal kasta karjääri teid ning ladustatud maavara puistanguid, millega viiakse tolmu teke praktiliselt nullini.

Tuginedes eelnenule ja taotluse seletuskirjale teeb Keskkonnaamet ettepaneku kanda kaevandamisloa väljastamise korral loa vormile järgmised kõrvaltingimused:

- *Sademetevaesel perioodil, kui ööpäeva keskmine välistemperatuur on üle +5 °C ning toimub kaevandamistegevus, on keskkonnaloa omanikul kohustus kasta karjääris kaevise transportimisel kasutatavaid karjäärisesiseid teid;*

Müra

Müra tekitavad karjääris töötavad mäetööde masinad: ekskavaatorid, kopplaadurid ja kallurautod, mobiilne purustus- sorteerimissõlm ja sõelumiskompleks.

Välisõhus leviva müraga seonduvat reguleerib atmosfääriõhu kaitse seaduse § 55 kuni 66. Keskkonnaministri 16.12.2016 määrusest nr 71 „Välisõhus leviva müra normtasemed ja mürataseme mõõtmise, määramise ja hindamise meetodid“ (edaspidi **määrus nr 71**) kui ka sotsiaalministri 04.03.2002 määrusest nr 42 „Müra normtasemed elu- ja puhkealal, elamutes ning üldkasutusega hoonetes ja mürataseme mõõtmise meetodid“ (edaspidi **määrus nr 42**).

Vastavalt määrusele nr 42 tohib elamutega piirkonnas (II kategooria elamuala) olla müra piirtase päevasel ajal 60 dB ja öösel 45 dB. Piirtase on näitaja, mis üldjuhul iseloomustab rahuldavaid akustilisi tingimusi ja mida kasutatakse olemasoleva olukorra hindamisel, kusjuures olemasolevatel aladel ja ehitistes ei tohi müra ületada piirtaset. Lähim majapidamine asub taotletavast Kalajärve IV liivakarjäärist *ca* 600 m kaugusel kirde suunas, teisel pool Tallinn-Narva maanteed, Laukasoo kinnistul (katastritunnus 27301:001:0152).

Seletuskirjas selgitatakse müra levikut järgmiselt: täismassiga 12 t ja raskemate veokite müratase on 84 – 90 dB piirides ning rataslaaduritel, ekskavaatoritel ja pinnasepumpadel 80 – 85 dB piirides. Müratase ehk helirõhutase on helivõimsustaseme ja kauguse funktsioon, st müratase sõltub müraallika ja vastuvõtja vahelisest kaugusest ning allika helivõimsustasemest.

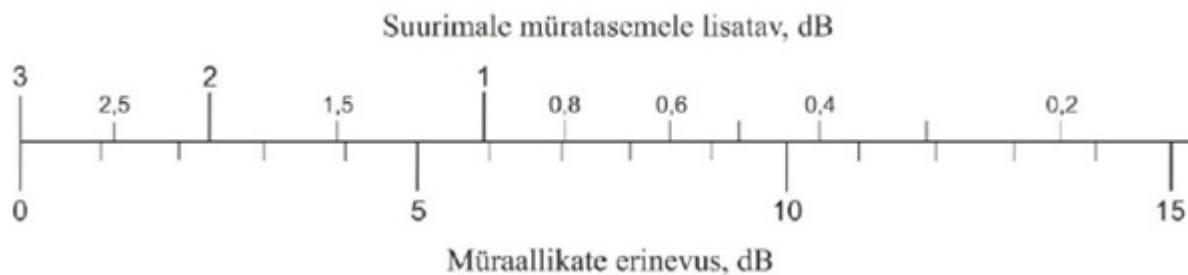
Teades kaugust müra tekitajast (r_1) ning sellel kaugusel olevat mürataset (L_{p2}), saab arvutada mürataseme (L_{p1}) suvalisel kaugusel (r_2) müra allikast järgmise valemiga:

$$L_{p1} = L_{p2} + 20\log_{10}(r_1) - 20\log_{10}(r_2),$$

Selle kohaselt on taotletava karjääri puhul ekskavaatori, rataslaaduri või pinnasepumba (suurimad müraallikad) töötamisel maksimaalne müratase lähima majapidamise juures arvutatav järgnevalt (kus arvutuse aluseks on müra allikast 15 m kaugusel mõõdetud helirõhutase väärtusega 82 dB):

$$L_{p1} = 82 + 20\log_{10}(15) - 20\log_{10}(700) = 48 \text{ dB},$$

Eelnevat valemit kasutades alaneb avamaal (tasane maapind ilma haljastuse ja reljeefita) müratase 100 m kaugusel müraallikast arvutuslikult 16 dB võrra ja 200 m kaugusel 20 dB võrra. Kui karjääris töötab samaaegselt nii ekskavaator/pinnasepump kui ka rataslaadur, mille helivõimsustase on võrdne, siis lisandub suurimale müra allikale *ca* 3 dB:

Sellisel juhul kujuneb lähima majapidamise juures mäeeraldise piiril töötades maksimaalseks arvutuslikuks müratasemeks avamaal 51 dB. Arvutuslik tase ei ületa kehtivat II kategooria elamuala päevast piirtaset. Arvutuse puhul ei ole arvestatud masinate paiknemist hoonestusala tasapinnast madalamal, samuti karjääri ümbritseva metsaga. Seega ei ole arvestatud metsa ja astangu müra levikut ekraniseeriva mõjuga, mistõttu arvutustes on tegemist mõnevõrra

üle hinnatud müratasemega. Karjääris liiguvad masinad süvises või puistangute vahel, mis tekitavad müratõkke ja alandavad mürataset keskmiselt 18 – 25 dB võrra.

1.5.3. Vibratsioon

Vibratsiooni tekitavad karjääris töötavad mehhanismid. Liivakarjääris vibratsiooni põhjustavaid löhkamistöid läbi ei viida. Lähtuvalt töötavishoidu käsitlevast seadusandlusest on karjääris töötavale tehnikale kehtestatud vibratsiooni piirnormid juba valmistajatehases. Kalajärve IV liivakarjääris töötav tehnika peab vastama kehtestatud normidele, mistõttu kaevandamisel kasutatav tehnika ning laadimistööd ei põhjusta vibratsiooni, mis võiks oluliselt negatiivselt mõjutada karjääris töötavaid inimesi või ümbruskonda. Liivakarjääris vibratsiooni põhjustavaid löhkamistöid läbi ei viida.

1.5.4. Valguse, soojuste, kiirguse ega lõhna reostust

Valguse, soojuste, kiirguse ega lõhna reostust kaevandamistegevusega ümbruskonnale ei kaasne.

1.6. Tekkivad jäätmekogumised ning nende käitlemine

Vastavalt MaaPS § 50 lõikele 6 tuleb taotlusele lisada kaevandamisjäätmekava (edaspidi **jäätmekava**), kui kaevandamise käigus tekib kaevandamisjätmeid, mida ladustatakse mäeeraldise teenindusmaal, mis ei ole jäätmevõimaldaja jäätmeseaduse (edaspidi **JääTS**) § 352 tähenduses. Jäätmekava koostamisel, esitamisel ja kinnitamisel lähtutakse JääTS §-ga 42 1 kehtestatud nõuetest. Kaevandamisjätmed on jätmed, mis on tekkinud maavarade uuringute, maavarade kaevandamise, rikastamise ja ladustamise ning kaevandamise töö tulemusena. Kui kaevandamise käigus tekib kaevandamisjätmeid, mida ladustatakse mäeeraldise teenindusmaal, mis ei ole jäätmevõimaldaja jäätmeseaduse § 352² tähenduses, tuleb koostada kaevandamisjäätmekava. Seletuskirja kohaselt kasutatakse taotletava Kalajärve IV liivakarjääri mäeeraldisel esinev katend maapinna kujundamiseks vastavalt kaevandatud maa korrastamise projektile või võõrandatakse vastavalt maapõueseaduse § 99.

Katend kooritakse mäeeraldise alalt. Muld ladustatakse aunadesse ning nende bioloogilise aktiivsuse säilitamiseks aunasid ei tihendata. Mulla koorimine ja vallitamine toimub reeglina kuival aastaajal mulla loodusliku niiskuse juures. Tagamaks auna geotehnilist stabiilsust, silutakse auna pealispind ja küljed. Mulla vallitamisel jälgitakse, et ei toimuks segunemist teiste materjalidega.

Katendi vallitamine mäeeraldise teenindusmaale ei nõua suletud jäätmevõimaldaja järelhooldust ja järelevalvet. Välistatud on õhu ja vee kaudu eralduvate saasteainete teke ja levik. Vallitav katend on geotehniliselt ja geokeemiliselt stabiilne pinnas. Keskkonnale ohtlike ainete sisaldus ladustatavas materjalis ei ületa looduslikke taustakontsentratsioone ja sellega ei kaasne keskkonnale saasteohtu. Mäeeraldise alalt eemaldatud katend vastab JääTS § 2² tingimustele, seega on katendi puhul jäätmeseaduse mõistes tegemist tootmisprotsessi käigus tekkinud kõrvalsaadusega, mitte jäätmetega.

Valdav osa katendist turustatakse ning see leiab kasutust taristuehituses. Taaskasutatava materjalina ladustatakse mäeeraldisel teenindusmaal üksnes karjääri veepealsete nõlvade korrastamiseks vajalik mulla kogus. Kui Kalajärve IV liivakarjääri kaevandamise käigus sõelutakse materjali erinevateks fraktsioonideks, siis kõik fraktsioonid leiavad kasutust teede- ja tsiviilehitusel, seega materjali töötlemisel jäätmeid ei teki.

Taotleja kinnitab seletukirjas, et JääTS mõistes Kalajärve IV liivakarjääri mäeeraldisel piires püsi- ega kaevandamisjäätmeid ei teki ning tegemist ei ole jäätmevõimaldajaga. Eelnevalt tulenevalt ei ole kaevandamisjäätmekava koostamine vajalik.

1.7. Tegevusega kaasnevate avariilukordade esinemise võimalikkus, sealhulgas heite suurus

Avariilukorra võimalikkust on käsitletud eelhinnangu punktis 1.5. Võimalik heide on selle kiirel likvideerimisel lokaalne ning minimaalne.

Pinnase reostuse võivad põhjustada karjääris ettevaatamatuse korral ja ohutusnõuete mitte täitmisel diiselkütust, õlisid või kemikaale kasutavate masinate ja seadmete lekked või avariid. Pinnasevee kaitseks tuleb hoida kõrget töökultuuri. Kütuse ja/või määrdeainete pinnasevette sattumise vältimiseks tuleb jälgida masinate tehnilist seisundit ning teostada masinate hooldust selleks sobivalt ettevalmistatud keskkonnas. Karjääri kaevandamisprojekti tuleb ette näha võimaliku reostuse kiire likvideerimise viis.

1.8. Tegevuse seisukohast asjakohaste suurõnnetuste või kataastroofide oht, sealhulgas kliimamuutustest põhjustatud suurõnnetuste või kataastroofide oht teaduslike andmete alusel

Tegevuse seisukohast asjakohaste suurõnnetuste või kataastroofide oht puudub.

2. Kavandatava tegevuse asukoht ja mõjutatav keskkond (määruse nr 31 § 3)

2.1. Olemasolev ja planeeritav maakasutus ning seal toimuvad või planeeritavad tegevused

Kalajärve IV liivakarjäär asub täielikult riigikaitse ehitise Kaitseväge keskpõlvikooni (väline tunnus 48) piiranguvööndis. Taotletavast mäeeraldisest vahetult lõuna suunas asub Kaitseväge keskpõlvikooni laiendatud ohuala, mis osade Kaitseväge keskpõlvikoonil toimuvate õppuste puhul on kasutuses ja kõrvalistele isikutele suletud. Laiendatud ohuala on võetud kasutusele eesmärgiga võimaldada keskpõlvikoonil toimuvat väljaõpet, kus relvade ohualad ei mahu keskpõlvikooni alale.

Kaitseministeerium andis oma 18.08.2022 kirjaga nr 12-1/22/349 (registreeritud KOTKAS 19.08.2022 nr DM-120337-8) teada, et vastuväiteid ja ettepanekuid KMG OÜ esitatud kaevandamise keskkonnaloa taotluse sisu kohta puuduvad.

Taotletav Kalajärve IV liivakarjäär piirneb järgmiste kommunikatsioonidega: põhjaküljel Tallinn-Narva riigi põhimaantee nr 1 kaitsevööndiga; põhja- ja kirdeküljel Eesti Lairiba Arenduse Sihtasutusele kuuluva sideehitise ELA104 (sideehitis maismaal; väline tunnus ELA104); lõunaküljel aktsiaseltsile Elering kuuluvate tehnovõrkudega: sideehitis SK140 Loobu LKS - Kahala LKS sidekaabel (sideehitis maismaal; väline tunnus SK140), maagaasi ülekandetorustik T230 Loobu LKS - Kahala LKS (D kategooria gaasitorustik alates 200 mm kuni 500 mm; väline tunnus T230) ning maagaasi ülekandetorustik T140 Loobu LKS - Kahala LKS (D kategooria gaasitorustik alates 500 mm ja suurem; väline tunnus T140). Kattumist nimetatud objektide või nende piiranguvöönditega pole.

Maaregistri andmetel on nii Loksa metskond 421 (katastritunnus35301:001:1666) kui Loobu metskond 3 (katastritunnus27202:001:0590) sihtotstarve maatulundusmaa 100%. Katastriüksusele, millele on välja antud maavara kaevandamise luba, määratakse kaevandamisega hõlmatud mahus kaevandamisloast tulenev mäetööstusmaa (maakatastriseadus § 18² lõige 4).land

Taotletava mäeeraldise piires puuduvad ehitised, kommunikatsioonid, keskkonna- ja looduskaitse objektid, muinsuskaitse-, ajaloo-, kultuuri- või arheoloogilise väärtusega alad ning muud kitsendusi põhjustavad objektid.

Kavandatava tegevuse keskkonnameetmed ebasoodsa keskkonnamõju vältimiseks või leevendamiseks tuuakse välja maavara kaevandamise loa kõrvaltingimuste osas.

2.2. Alal esinevad loodusvarad, sealhulgas maa, muld, pinnas, maavara, vesi ja looduslik mitmekesisus, nende kättesaadavus, kvaliteet ja taastumisvõime

Geoloogilise uuringu andmetel moodustavad taotletava ala kattekihi liivasegune kasvukiht (muld) paksusega 0,1 – 0,5 m, keskmine paksus on 0,2 m.

Taotletava mäeeraldise kasuliku kihi moodustab peene- või eriteraline glatsiofluviaalne liiv (Q1jrVr_fg) keskmine paksusega 11,7 m. Liiv on värvuselt valdavalt beež kuni hallikasbeež, maapinnalähedases intervallis kohati pruun või oranž. Taotletava mäeeraldise idapoolses osas on liiv maapinnalähedases intervallis jämedateraline, sisaldades kohati peent kruusa ning üksikuid veeriseid. Valdavalt liiva terasuurus väheneb ning savisisaldus suureneb läbilõikes sügavuse suunas. Kasulik kiht levib nii ülal- kui allpool uuringuaegset põhjavee taset.

Kasuliku kihi lamami moodustab hall kuni tumehall savi vahekihtidega peenliiv (Q1jrVr_fg) ning selle lamamis asuv hele- kuni sinakashall, valdavalt pehmeplastne saviliivmoreen (Q1jrVr_g), mis sisaldab üksikuid, peamiselt karbonaatseid veeriseid.

Geoloogilise uuringu aruande kohaselt avati taotletava Kalajärve IV liivakarjääri alal 2020 juulis ja 2021 aprillis läbi viidud geoloogilise uuringu käigus põhjavesi kõigis uuringupunktides. Põhjavesi avati 0,0 – 8,8 m sügavusel maapinnast. Põhjavee tase oli uuringu ajal suhteliselt ühtlane, asudes absoluutsel kõrgusel 68,4 – 72,5 m. Põhjavee tase puuraukudes oli mõnevõrra

kõrgem 2021. aprillis, kuna välitöö aeg kattus kevadise intensiivse lumesulamise perioodiga. 2020. ja 2021. tehtud uuringu käigus puuritud puuraukudes mõõdetud andmetele tuginedes on keskmine põhjavee taseme absoluutkõrgus alal 70,5 m.

KMG OÜ on oma 27.02.2023 kirjas kirjeldanud taotletava ala hüdrogeoloogilist olukorda järgmiselt: Kalajärve IV liivakarjäär asub Pandivere kõrgustikul moodustuva põhjavee väljavoolu alal, kus nii Kvaternaari veekompleksi kui ka maapinnalt esimese aluspõhjalise veekompleksi (Siluri-Ordoviitsiumi veekompleks) vee liikumise üldine suund on kagust loodesse[1]. Väljavoolu alal paiknemise tõttu iseloomustab karjääri piirkonda kõrge põhjavee tase ning mullastiku ajutine liigniiskus. Piirkonna veerohkust ilmestavad karjääri ümbritsevad suured soomassiivid – Kullisoo kagu suunas, Saabassääre soo edela suunas ning Uuemõisa soo põhja suunas.

Eesti tingimustes on põhjavee toitumise peamised mõjutegurid ühelt poolt pinnasesse infiltreeruvate sademete hulk (põhjavee toitumine) ning teiselt poolt põhjavee äravool jõevõrku ja evapotranspiratsioon ehk vee aurumine atmosfääri nii maapinnalt kui taimestikust. Kõige intensiivsem on põhjavee toitumine Pandivere kõrgustikul ulatudes 200-300 mm aastas, Kalajärve IV liivakarjääri alal jääb see vahemikku 90-120 mm aastas. Evapotranspiratsiooni puhul on oluline taimkatte iseloom. Püsirohumalt ja eriti liigniiskelt metsamaalt on aurumine suurem, kui põldudelt jm lagedatelt aladelt, nt veekogud[2]. Seega on oluline rõhutada, et kui alale ei moodustuks kaevandamistegevuse tõttu veekogu, siis toimuks aurumine igal juhul ka maapinnalt ja taimkattega alalt. Puude võra kaudu toimuv evapotranspiratsioon võib ulatuda kuni 120 mm aastas männiku ja 300 mm kuusiku korral[3]. Eelnevast võib järeldada, et koguaurumine nii taimkattelt kui maapinnalt on Kalajärve IV liivakarjääri piirkonnas, kus praegu levivad peamiselt liigniisked männi- ja kuusemetsad, samas suurusjärgus või isegi suurem võrrelduna vabalt veepinnalt auruva veekogusega. Evapotranspiratsiooni mõjusid tasakaalustab piirkonnas toimuv põhjavee juurdevool.

Kaevandamise jooksul põhjaveetasel jooksvalt taastub sademete arvelt ning ühtlustub ümbritsevaga kaevandamistegevuse lõppemisel. Kavandatava tegevusega kaasnev mõju põhjavee režiimile on vähene. Põhjaveetaseme alanemine on suurim karjääri vahetus läheduses. Liiva kaevandamine ei avalda mõju pinnavee režiimile, kuna vett karjäärist välja ei pumbata ning vett eesvooludesse ei juhita (vt p 1.5.1.).

Enne kaevandamise alustamist eemaldatakse alal kasvavad puud ning kooritakse katend. Liiv looduses ei taastu, mistõttu on tegemist taastumatu loodusvaraga ning puudub looduskeskkonna vastupanuvõime. Karjäärade rajamisel ja nende töötamise jooksul looduslik mitmekesisus vaesestub. Samuti muutub maastiku visuaalne ilme. Need on kaevandamisega kaasnevad paratamatud mõjud. Looduslik mitmekesisus saab hakata taastuma ja maastikuilme paranema peale karjääri korrastamist. Taotletav ala korrastatakse peale maavara varu ammendumist veekoguks.

2.3. Keskkonna vastupanuvõime, mille hindamisel lähtutakse märgalade, jõeäärsete alade, jõesuudmete, randade ja kallaste, merekeskkonna, pinnavormide, maastike, metsade, Natura 2000 võrgustiku alade, kaitstavate loodusobjektide, alade, kus õigusaktidega

kehtestatud nõudeid on ületatud või võidakse ületada, tiheasutusega alade ning kultuuri- või arheoloogilise väärtusega alade vastupanuvõimest

Taotletaval mäeeraldisel ning selle mõjupiirkonnas puuduvad karstinähtused ja merekeskkond. Kavandatav tegevus ei asu tiheasustusalal ega selle läheduses. Taotletaval alal ei ole registreeritud arheoloogilise väärtusega objekte ega alasid. Keskkonnaametile teadaolevalt ei ole taotletava Kalajärve IV liivakarjääriga kattuvat ala kantud kultuurimälestiste registrisse ja alaga seotud kannet ei leia ka Eesti vaimse kultuuripärandi nimistust. Seega nimetatud objektidele kavandatav tegevus mõju ei avalda.

Teadaolevalt ei esine taotletaval mäeeraldisel alasid, kus on õigusaktidega kehtestatud nõudeid ületatud või võidakse ületada.

2.3.2. maastik, pinnavormid

Taotluse seletuskirjas kirjeldatakse taotletava ala maastikulist paiknemist järgmiselt: Maastikuliselt paikneb Kalajärve IV liivakarjäär Kõrvemaa põhjaosas, Pandivere kõrgustiku loodenõlva läheduses. Kõrvemaa põhjaosas levivad liivatasandikud, mis moodustavad osa Jägala jõest Sämini küündivast Põhja-Eesti liiva-kruusaväljade vööndist. Karjäärist edela ja kagu suunda jäävad Pandivere staadiumi lõpufaasis mandrijää taandumisel tekkinud glatsiodepressiooni tulemusel kujunenud soomassiivid (Saabassääre soo edelas ning Kullisoo kagus). Maapinna reljeef on tasane ning absoluutne kõrgus karjääri piirkonnas jääb vahemikku 72 – 77 m.

Riiklikul tasandil puuduvad taotletaval mäeeraldisel ning selle mõjupiirkonnas tähelepanuväärsed pinnavormid.

2.3.3. veeobjektid (märgala, jõeäärsed alad, jõesuudmed, karstinähtused, rand, kallas)

Taotletava mäeeraldise teenindusmaast ca 480 m põhjas voolab Lõotsa oja (keskkonnaregistrikood VEE1080200), enam kui 2 km kaugusel läänes voolab Valgejõgi (keskkonnaregistrikood: VEE1079200) ja ca 1,2 km kaugusel lõunas Kaanjärve oja (keskkonnaregistrikood: VEE1080000).

Liivakarjääris toimuvate tööde käigus tekib kaevandatavast keskkonnast pärinevaid mineraalseid peenosakesi (liiva-, tolmu- ja saviosakesed), mis võivad veekogusse sattudes muuta selle kvaliteeti. Taotletavalt alalt setete kannet eesvooludesse või nende kaudu veekogudesse ei toimu, kuna vett kaevandamise eesmärgil eesvoolu ei juhita. Samuti ei toimu peenosakeste infiltreerumist põhjavette, sest kasuliku kihi lamamiks on väikese veejuhtivusega setted, mis ühtlasi toimivad ka filtrina ning kaitsevad alumisi põhjaveekihte võimaliku avarii ja reostuse korral.

Võttes aluseks taotletava asukoha ja selle ümbruse reljeefi, aluspõhja setete ning väljatava maavara füüsikalised omadused, põhjavee voolusuuna, taotletava tegevuse läbiviimiseks planeeritud tehnoloogia jms võib jõuda järeldusele, et taotletava tegevusega ei kaasne olulist

mõju pinna- ega põhjaveele. Võimalik hinnanguline veetaseme alanemine hääbub enne vooluveekogusid (vt ka p 1.5.1). Vooluveekogud toituvad suuresti sademest.

Kavandatav tegevus ei avalda mõju pinnavee režiimile, kuna karjäärast ei pumbata vett välja ega juhita eesvoolu.

Jõesuudmeid taotletaval alal ega selle mõjupiirkonnas ei ole.

Eeltoodust saab järeldada, et kavandatav tegevus taotletavas Kalajärve IV liivakarjääris ei avalda mõju lähimatele vooluveekogudele, kuna jäävad väljapoole kavandatava tegevuse mõjuraadiust.

2.3.4. mets, Natura 2000 võrgustiku alad, kaitstavad loodusobjektid

Läänest piirneb taotletav mäeeraldis vääriselupaigaga VEP110159, tegemist on metsa tüübirühmaga seotud vääriselupaigaga, mille põhitüüp on männikud ja männisegametsad. Nimetatud vääriselupaik asub Maa-ameti geoportaali andmetel leedemuldadel. Leedemuld on üks Eesti väikseima viljakusega toitainevaene liivmuld. Leedemullad on väikese veehoiuvõimega, st et põhjaveetase asub madalal, mistõttu kasvavad sellistel muldadel kuivalembesed ja vastupidavad taimed. Arvestades seda ja asjaolu, et kaevandamine taotletaval alal ei oma olulist mõju põhjaveele (vt p 1.5.1.), saab öelda, et taotletav tegevus ei sea ohtu vääriselupaiga VEP110159 toimimist.

Taotletav ala kattub suures osas varasemalt kaevandatud ning korrastamata alaga, kus osaliselt kasvab mets. Seega tuleb enne kavandatavat tegevust mets raadata. Keskkonnaamet märgib siinkohal, et keskkonnaluba on küll metsaseaduse § 32 lõike 2 p 4 tähenduses metsa raadamise alusdokument, kuid raadamise vastavust õigusaktide nõuetele kontrollib Keskkonnaamet metsateatise, mitte keskkonnaloa, menetluses. Metsateatise esitamise järgselt kontrollib Keskkonnaamet kavandatava raie vastavust õigusaktide nõuetele (sh looduskaitsealised piirangud). Kaevandamisluba ei anna reservatsioonideta õigust kaevandamiseks ega asenda muid kaevandamiseks vajalikke haldusakte.

Natura

Taotletava liivakarjääri mäeeraldise teenindusmaaga ei kattu Natura 2000 võrgustiku alasid ega muid kaitsealuseid loodusobjekte.

Valgejõgi kuulub Valgejõe hoiuala [\[4\]](#) (keskkonnaregistrikood KLO2000006) koosseisu. Valgejõe hoiuala kaitse-eesmärk on nõukogu direktiivi 92/43/EMÜ II lisas nimetatud liikide - rohe-vesihobu (*Ophiogomphus cecilia*), hariliku võldase (*Cottus gobio*), paksukojalise jõekarbi (*Unio crassus*) ja saarma (*Lutra lutra*) elupaikade ning I lisas nimetatud elupaigatüübi - jõgede ja ojade (3260) kaitse.

Taotletavast alast ca 120 m kaugusel põhja pool asub Lahemaa rahvuspark (keskkonnaregistrikood KLO1000511). Kaitseala kaitse-eesmärgid on kehtestatud Vabariigi

Valitsuse 19.02.2016 määrusega nr 18 „Lahemaa rahvusparki kaitse-eeskiri“. Lahemaa rahvuspark kattub Lahemaa loodusala (keskkonnaregistrikood: RAH0000601) ja Lahemaa linnualaga^[5] (keskkonnaregistrikood: RAH0000089).

Lahemaa loodusala / Lahemaa rahvusparkis kavandatavale tegevusele lähimal asuvad loodusdirektiivi elupaigatüübid, mis sõltuvad kas põhja- või sooveetasemest on looduslikus seisundis rabad (7110*). Lähim sellesse loodusdirektiivi elupaigatüüpi kuuluv ala asub kavandatavast tegevusest ca 600 m kaugusel ning jääb taotletava karjääri mõjuulatusest välja.

Loodusdirektiivi elupaigatüüp (mis on ka rahvusparki kaitse-eesmärgiks) vanad looduspõõsad (9010*) asub taotletava määraldise teenindusmaast ca 350 m kaugusel kirde suunas. Nimetatud elupaigatüüp on väga laia mahuga elupaigatüüp. Eestis kuuluvad siia nii okas- ja segapõõsad kui ka suurem osa lehtmetsi: loo-, nõmme-, palu-, laane- ja rabastunud metsad, mille puurindes valitsevad mänd, kuusk, kask või haab. Antud elupaigatüübi laik asub leedemuldadel ega ole põhjaveetasemest sõltuv.

Põhilised loomastikule avalduvad mõjutegurid on kaevandamistegevusest (s.h. toodangu väljaveost) tulenev müra ja võimalik põhjaveetaseme alanemine ja pinnaveetaseme režiimi ja kvaliteedi muutused. Intensiivse liiklusega Tallinn-Narva riigi põhimaantee nr 1 (ETAK ID 4591539) paikneb lähima eelmainitud elupaigatüübi (olles sellest ca 150 m kaugusel) ja taotletava ala vahel. Elupaigatüüpide esinemine maantee lähedal viitab, et maantee ehitusega (renoveerimine, hooldus, kuivendus jms) seotud tegevused ei ole olulist mõju avaldanud. Arvestades, et kaevandamistegevusega kaasneva võivad häiringud võib võrrelda ehitustegevusega ja pidades silmas asjaolu, et maantee jääb kavandata ala ja lähimate elupaigatüüpide vahele, võib eeldada, et taotletav tegevus ei avalda lähimatele elupaigatüüpidele olulist mõju.

Lahemaa rahvusparkis, Lahemaa linnu- ja loodusala registreeritud lähimad kaitsealused taime- ja loomaliigid asuvad taotletavast kaugemal kui 3 km ning jääb taotletava karjääri mõjuulatusest välja.

Eelnevast nähtub, et Lahemaa linnuala ja Lahemaa loodusala jäävad väljapoole kavandatava tegevuse mõjupiirkonda. Seega puudub kavandataval tegevusel Natura aladele negatiivne mõju.

Metsis

Taotletavast Kalajärve IV liivakarjäärist lääne suunda jääb kavandatav Valgejõe metsise püsielupaik pindalaga 728,66 ha. Kavandatava püsielupaiga (keskkonnaregistrikood KLO9102360) piir on taotletava määraldise teenindusmaast lähimas punktis ca 40 m kaugusel. Kavandatav tegevus ei too kaasa muutusi metsise elupaiga metsakoosluses. Eespool on põhjalikult selgitatud et kui kaevandamine allpool keskmist põhjaveetasest toimub veetasest alandamata ja eesvoolu juhtimata, ei avalda see mõju veerežiimile (vt p 1.5.1).

Metsise kaitsetegevuskavas on kirjeldatud, et metsise elupaikade kaitstuse, sh kavandatavate püsielupaikade otstarbekuse ning püsielupaikade kaitsekorra muutmise ekspertis (Eesti

Ornitoloogiaühing 2021) toob välja, et metsise elupaik ulatub reeglina 3 km raadiusse mängu keskosast ja eriti tähtis ala jääb mängust 1 km raadiusesse, kinnitavad ka kõik Eestis tehtud telemeetriauringud (Ojaste & Kalamees 2017, Ojaste & Kalamees 2019, EOÜ avaldamata telemeetriandmed). Kalajärve IV liivakarjääri mäeeraldise edelanurga ja planeeritava metsise elupaiga ligikaudse keskme vahe on *ca* 1,8 km.

Taotletaval alal toimuv raadamine ega sellele järgnev kaevandamistegevus mäeeraldisel ei killusta metsise elupaiku. Planeeritav karjäär ei tekita levikubarjääri metsisemängude vahel. Liigile jääb planeeritavalt püsielupaigalt võimaliku levikualana endiselt avatuks idakülge. Metsise kaitsetegevuskava kohaselt näidanud vastavad analüüsid, et lageraie alade ja metsisemängude suuruse vahel eksisteerib usaldatav negatiivne seos kuni 1 kilomeetrise raadiusega tsoonis. Sellest on järeldunud, et väljaspool prognoositud sobivat elupaika paiknevate lageraiealade pindala ei näi mängu suurusega olulisel määral seostuvat.

Taotluse seletuskirjas on arvatud, et *ca* 600 m kaugusel (kus asub lähim majapidamine) võib taotletava tegevusega kaasneda võib müratase olla umbes 33 dB. Pidades silmas, et metsis on planeeritava püsielupaiga asustanud, saab öelda, et olemasolevatel müraallikatel (maantee ning keskpõlügoon) läbiviidav tegevus ei ole metsisele negatiivset mõju avaldanud. Karjääris töötavate mehhanismide poolt tekitatav heli sumbub või summeerub muude helidega (liiklusmüra, tegevused kaitseväe keskpõlügoonil) enne elupaigani jõudmist. Metsise kaitse tegevuskavas on kirjas, et Eestis häiringualadel või nende läheduses metsise stressitaseme hindamiseks läbi viidud uuringust selgus, et piirkondades, kus liikus lisaks helihäiringule ka rasketehnika, ei olnud stressihormoonide tase suurem kui ainult helihäiringutega aladel.

Kokkuvõttes: eeltoodust saab järeldada, et kavandatav tegevus taotletavas Kalajärve IV liivakarjääris ei avalda mõju planeeritavale Valgejõe metsise püsielupaigale, Valgejõe hoiualale, Lahemaa rahvuspargile, Lahemaa loodusalale ega Lahemaa linnualale kuna nimetatud objektid jäävad väljapoole kavandatava tegevuse mõjuraadiust. Seega ei vähenda planeeritav tegevus Natura ala kaitse-eesmärgiks olevate elupaigatüüpide ja liikide elupaikade pindala, ei mõjuta struktuuri ega funktsioonide toimimist, kuna need alad jäävad taotletavast kaevandamisalast piisavale kaugusele.

Keskkonnaamet leiab, et Natura eelhindamise läbiviimine ei ole antud juhul vajalik, kuna eelhinnangus on jõutud objektiivsele ning ajakohasele infole tuginedes selge ja kindla otsuseni, et kavandatava tegevuse mõjualale ja/või mõjupiirkonda ei jää Natura alasid.

Kumulatiivne mõju

Kumulatiivset mõju on oluline hinnata, kui kavandatavast tegevusest lähtuv mõju kombineerituna teiste tegevuste mõjudega ajas ja ruumis võib muutuda märkimisväärselt oluliseks. Teisisõnu tuleb kahe tegevuse kumulatiivset mõju hinnata, kui planeeritava tegevuse mõju keskkonnale on väheoluline, kuid kumulatiivne mõju teise tegevusega võib olla paljutähendav. Keskkonnaamet leiab, et kaevandamine ja metsa raadamine on piisavalt erineva mõjuga ja erineval ajal toimuvad tegevused selleks, et nende kahe tegevuse eraldiseisev kumulatiivse mõju hindamise läbiviimine oleks keskkonnaloa taotluse menetluse raames

põhjendatud või otstarbekas. Kuigi keskkonnaluba maavara kaevandamiseks on raadamiseks loa saamise eelduseks, ei tähenda see automaatselt, et iga loa väljastamisele järgneks raadamine.

Taotletava tegevusega kaasneda võiv müra sumbub või liitub (ehk inimene kuulamisel ei erista) maanteemüraga.

Kalajärve IV liivakarjäär asub täielikult riigikaitse ehitise Kaitseväe keskpõlügeni (väline tunnus 48) piiranguvööndis. Taotletavast mäeeraldisest vahetult lõuna suunas asub Kaitseväe keskpõlügeni laiendatud ohuala, mis osade Kaitseväe keskpõlügenil toimuvate õppuste puhul on kasutuses ja kõrvalistele isikutele suletud. Laiendatud ohuala on võetud kasutusele eesmärgiga võimaldada keskpõlügenil toimuvat väljaõpet, kus relvade ohualad ei mahu keskpõlügeni alale. Seega ei saa taotletaval alal ja Kaitseväe keskpõlügenil läbiviidavad tegevused alati ühel ajal toimuda.

Kaitseväe keskpõlügeni põhjapoolne välispiir ja taotletava Kalajärve IV liivakarjääri lõunapiir jäävad teineteisest ca 1 km kaugusele. Tallinn-Narva maantee ja taotletav ala asuvad kõrvuti. Arvestades lisaks seda, et arvutuslikult sumbub kaevandamistegevusega kaasneda võiv müra Tallinn-Narva maanteelt lähtuv liiklusmüraga, ei kaasne taotletava tegevusega kumulatiivset mõju.

2.4. Inimese tervis ja heaolu ning elanikkond

Taotletavale karjäärile lähim majapidamine asub taotletavast Kalajärve IV liivakarjäärist ca 600 m kaugusel kirde suunas, teisel pool Tallinn-Narva maanteed, Laukasoo kinnistul (katastritunnus 27301:001:0152). Liiva kaevandamisel, sõelumisel ja transpordil võib eeldada mõningast peenosakeste kontsentratsiooni tõusu välisõhus (vt p 1.5). Transportimisel tekkivate peenosakeste levikut saab leevendada teede niisutamise/kastmisega kuival aastaajal. Eelnevalt tulenevalt on Keskkonnaamet teinud käesoleva eelhinnangu punktis 1.5.2. ettepanekud keskkonnaloale kõrvaltingimuste seadmiseks.

Kaevandamine ei mõjuta piirkonna veerežiimi, kuna karjääris kaevandatakse veetaset alandamata ning vett välja juhtimata (vt ka p 1.5.1).

3. Hinnang keskkonnamõju olulisusele (määruse nr 31 § 4)

KMH-l tuvastatakse kavandatava tegevuse otsene ja kaudne oluline keskkonnamõju keskkonnamelementidele, nagu maa, pinnas, vesi, välisõhk, kliima, maastik ja looduslik mitmekesisus, elanikkonnale, inimese tervisele, heaolule ja varale, kultuuripärandile ja kaitstavatele loodusobjektidele ning nende omavahelistele seostele, samuti võimaliku suurõnnetuse või katastroofiga kaasnev oluline keskkonnamõju, ning kirjeldatakse ja hinnatakse neid.

Maavara kaevandamisel ja laadimisel loodusliku niiskuse juures ei eraldu märkimisväärselt tahkeid peenosakesi ning need langevad kiiresti maha masinate töösooni läheduses. Maavara

transpordiga võib teedel kuival aastaajal välisõhus tõusta peenosakeste kontsentratsioon. Et vähendada tahkete peenosakeste levikut, tuleb kaevandamise ja vedude perioodil (kuival ajal) niisutada tooret, karjäärisesid teid ning platse.

Maavara kaevandamise, töötlemise ja transportimisega kaasneb müra, mida tekitavad karjääris töötavad kaevandamismasinad, kuid lähimate majapidamiste õuealad paiknevad taotletavast karjäärist piisavalt kaugel, et häiring nendeni ei jõuaks.

Ruumiliselt ei ulatu kavandatavast tegevusest tulenevat olulist mõju mäeeraldise piiridest väljapoole, küll aga visuaalselt on maastikupilt tegevuse kestel häiritud. Hiljem, kui maa-ala korrastatakse, likvideeritakse ka visuaalne häiring.

Valguse, soojuse, kiirguse ja lõhnareostust liiva kaevandamisega teadaolevalt ei kaasne.

Kumulatiivset mõju ei ole. Piiriülest (riigipiiriülest) mõju ei ole.

4. Eelhindangu järelendus (määruse nr 31 § 5)

Keskkonnaameti hinnangul puudub kavandataval tegevusel oluline keskkonnamõju, kuna:

- kavandav tegevuskoht ja selle mõjuala ei asu Natura 2000 võrgustiku alal ning kavandatava tegevusega ei mõjutata kaitsealasid ega Natura 2000 võrgustiku alasid ega kaitsealuseid liike;
- eelhindamise tulemusena selgus, et kaevandamine ei mõjuta olulisel määral põhjaveežiimi, kuna allpool põhjaveetasel kaevandamisel ei alandata veetaset;
- eelhindamise tulemusena selgus, et lähimate eluhooneteni ei jõua nõuetekohase kaevandamise korral ülenormatiivset müra;
- eelhindamise tulemusena selgus, et lähimate eluhooneteni ei levi eeldatavalt tahked peenosakesed, kui kuival perioodil niisutatakse tooret, karjäärisesid teid ja platse;
- kaevandatud maa on kvalitatiivselt taastatav korrastamisega.

Teave kavandatava tegevuse keskkonnamõju hindamise menetluste liitmise kohta

Keskkonnamõju hindamise menetlusi ei liideta.

Teave vajalike keskkonnauuringute kohta

Lisauuringute vajadus võib tekkida korrastamisprojekti koostamisel. Lisauuringute vajaduse otsustab loa andja korrastamistingimuste andmise protsessi käigus.

Muid täiendavad keskkonnauuringud ei ole vajalikud.

KeHJS § 11 lõike 8¹ kohaselt peab KMH algatamata jätmise otsus muuhulgas sisaldama asjakohaseid KeHJS § 6¹ lõike 1 punkti 6 alusel esitatud kavandatava tegevuse erisusi või

keskkonnameetmeid muidu ilmnedu võiva olulise ebasoodsa keskkonnamõju vältimiseks või ennetamiseks. Määruse nr 31 § 5 lõike 2 kohaselt esitatakse eelhindangus põhjendatud juhul ettepanekud vajalikeks keskkonnameetmeteks, kui eelhindangu järelduseks on kavandatava tegevuse KMH algatamata jätmise.

III MENETLUSOSALISTE ÄRAKUULAMINE

Keskkonnaamet saatis 06.01.2023 kirjaga nr DM-120337-10 KMG OÜ-le, Kuusalu Vallavalitsusele, Kadrina Vallavalitsusele jt asjaomastele asutustele käesoleva eelhindangu ja KMH algatamata jätmise otsuse eelnõu tutvumiseks ning arvamuse avaldamiseks (KeHJS § 11 lõige 2 ja HMS § 40 lõige 2).

KMG OÜ andis 09.01.2023 (registreeritud KOTKAS 11.01.2023. numbriga DM-120337-11) saadetud e-kirja teel teada, et nõustub keskkonnamõju hindamise algatamata jätmisega.

Kuusalu Vallavalitsus esitas 02.02.2023 kirjaga nr 2-1.3/62 (registreeritud KOTKAS 06.02.2023 numbriga DM-120337-12) keskkonnamõju eelhindangu kohta enda arvamuse. Arvamusel palub Kuusalu Vallavalitsus täpsustada keskkonnamõju eelhindangus taotletava tegevuse võimalikku mõju karjääri mõjupiirkonna veerežiimile. Muuhulgas tuuakse välja järgnev: *Käesolevalt ei ole hinnatud mõju piirkonna veerežiimile ja vee liikumise trendidele seoses korrastamise järgse järve moodustamisega.*

Keskkonnaamet palus KMG OÜ-l tutvuda (14.02.2023 kirjaga nr DM-120337-13) Kuusalu Vallavalitsuse arvamusega ning käsitleda seal väljatoodud argumente, hinnata, kui suur on eeldatavalt alanduslehtri mõju ulatus, kui kaevandatakse allpool põhjaveetasel ning põhjendada, millel hinnang tugineb.

KMG OÜ esitas palutud selgitused 27.02.2023 kirjaga.

Keskkonnaamet saatis 09.03.2023 kirjaga nr DM-120337-15 KMG OÜ-le, Kuusalu Vallavalitsusele, Kadrina Vallavalitsusele jt asjaomastele asutustele käesoleva eelhindangu ja KMH algatamata jätmise otsuse eelnõu täiendatud versiooni tutvumiseks ning arvamuse avaldamiseks (KeHJS § 11 lõige 2 ja HMS § 40 lõige 2).

KMG OÜ andis 13.03.2023 (registreeritud KOTKAS 15.03.2023. numbriga DM-120337-16) saadetud e-kirja teel teada, et nõustub keskkonnamõju hindamise algatamata jätmisega.

IV OTSUS

Tuginedes eelnevale, KMG OÜ esitatud taotlusele, keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse § 3 lõike 1 punktile 1, § 6 lõike 2 punktile 2 ja lõikele 4, § 6¹ lõigetele 3 ja 5, § 9 lõikele 1, § 11 lõigetele 2, 2², 2³, 4, 8 ja 8¹, keskkonnaministri 16.08.2017 määrusele nr 31 „Eelhindangu sisu täpsustatud nõuded“, Keskkonnaameti

peadirektori 09.07.2021 käskkirja nr 1-1/21/137 „Keskkonnaameti teabehalduse korra kinnitamine“ lisale 14 ja Keskkonnaameti peadirektori 10.12.2020 käskkirja nr 1-1/20/230 „Keskkonnaameti struktuuriüksuste põhimääruste kinnitamine“ lisa 13 „Keskkonnaameti ringmajanduse osakonna põhimäärus“ punktile 2.5.8. **otsustan:**

4.1. Jätta algatamata keskkonnamõju hindamine Kalajärve IV liivakarjääris keskkonnaloa üle otsustamise menetluse raames.

4.2. Kavandatava tegevuse keskkonnameetmed ebasoodsa keskkonnamõju vältimiseks või leevendamiseks tuuakse välja maavara kaevandamise loa kõrvaltingimuste osas.

4.3. Täiendavad keskkonnauuringud ei ole vajalikud.

Keskkonnaamet teavitab KeHJS § 12 lõike 11 punkti 2 kohaselt käesolevast KMH algatamata jätmisest 14 päeva jooksul ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded ning puudutatud isikuid ja teisi menetlusosalisi eraldi kirjaga.

[1] Eesti geoloogiline baaskart. Kadrina (6433) kaardileht ja seletuskiri. Eesti Geoloogiakeskus, Tallinn 2005.

[2] Eesti põhjavee kasutamine ja kaitse. Põhjaveekomisjon, Tallinn 2004

[3] Märjalade taastamiskavad. Eestimaa Looduse Fond, Tartu 2013.

[4] Kaitse alla võetud Vabariigi Valitsuse 16.06.2005 määrusega nr 144 „Hoiualade kaitse alla võtmine Harju maakonnas“ (§ 1 lg 1 p 20)

[5] Lahemaa linnuala ja Lahemaa loodusala on kaitse alla võetud Vabariigi Valitsuse 05.08.2004 korraldusega nr 615 „Euroopa Komisjonile esitatav Natura 2000 võrgustiku alade nimekiri“ (p 1 alapunktid 24 ja 167)

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Martin Nurme

juhataja

maapõuebüroo

Liis Jääger 5656 4094

liis.jaager@keskkonnaamet.ee